

The Secret Doctrine, The Classic Work by H.P. Blavatsky. Abridged & annotated by Michael Gomes. Tarcher Penguin USA, 2009. €€€€€€

Op de kaft van deze verkorte uitgave van H.P. Blavatsky's *De Geheime Leer* door Michael Gomes, vinden we de volgende uitspraak van Manley Hall: **'De Geheime Leer neemt de waardigheid van een heilig geschrift aan omdat eeuwige mysteriën worden gekleed in oude klassieke en in moderne termen, en voor hen die ogen hebben om te zien wordt de eeuwige wijsheid onthuld.'**

In zijn 'Editor's Introduction' noemt Gomes *De Geheime Leer* een monument van moderne esoterie. Hij bespreekt de oorsprong, de geschiedenis en de draagwijdte van het boek.

De Stanza's van Dzyan waarop de essentie van *De Geheime Leer* is gebaseerd

worden vergeleken met de scheppingshymne uit *Rig Veda X* en met *Savitri Canto I* van Sri Auribindo. Er komt een beeld tevoorschijn van het hele bijzondere proces dat door H.P. Blavatsky als volgt wordt verwoord: *'Esoterische filosofen gaven aan dat alles in de natuur slechts een materialisatie is van geest. De eeuwige Eerste Oorzaak is latente geest, zeiden zij, en materie in aanvang. Geest verwekt kracht en kracht verwekt materie; en zo manifesteert de latente godheid zichzelf als een creatieve energie.'*

De zeven sleutels tot interpretatie van de Stanza's worden door Gomes gegeven als functionerend op diverse gebieden: fysiologisch, psychologisch, geologisch, theologisch, geometrisch, astronomisch en spiritueel. Hij gaat diep in op het hele verloop dat in de Stanza's en in het originele commentaar wordt aangegeven en zo geeft zijn inleiding een buitengewone eerste inblik in de strekking van *De Geheime Leer*. Gomes schrijft dat de Stanza's die ontstonden als een meditatie proces van generaties van zieners, zelf een kracht uitstralen. Hij spreekt van de 'Hymne van de Monade', daar het hele proces van emanatie dat zich manifesteert in universa, zonnestelsels en werelden culmineert in de ontwikkeling van de mensheid. Michael Gomes schrijft: *'Hetzelfde systeem gebruikend als dat van het*

hermetische axioma: "zo boven, zo beneden" tonen de Stanza's de parallel lopende ontwikkeling van de mensheid en de kosmos. De monade, de goddelijke vonk, bereikt na het bezielen van verschillende vormen het menselijke stadium en door de ontwikkeling van het denkvermogen ontstaat de mogelijkheid die ervaring zin te geven. Door zelfontdekte en toegepaste middelen rijst de mensheid boven de vorm uit en kan zijn plaats innemen als medewerker in het creatieve proces.'

Er wordt een korte biografie van H.P. Blavatsky aan de inleiding toegevoegd en er wordt uitgelegd hoe H.P. Blavatsky toegang kreeg tot al deze informatie. Daarbij komt haar leraar aan de orde en haar reizen naar Tibet, Ladakh en Kashmir.

Waarom werden de twee delen van *De Geheime Leer* door Michael Gomes ingekort tot een zeer handzame, leesbare editie? De originele uitgave en de reeds verschenen verkorte edities blijken ingewikkelde tekstboeken te zijn en het vraagt veel van de bestudeerder om tot de essentie van de Stanza's door te kunnen dringen. Gomes wilde komen tot een leesbaar overzicht van de voornaamste onderwerpen die behandeld worden in de originele 1500 pagina's.

Isis Ontsluierd en *De Geheime Leer* lopen over van aanhalingen van andere schrijvers, meer dan 1000 in elk

Boek & periodiek

boek. Door die te verwijderen werd de essentie meer naar voren geschoven. Ook de hoofdstukken over de negentiende-eeuwse wetenschap werden weggelaten om de nadruk te leggen op de tijdloze visie van de Stanza's. Zij hebben een beelden-oproepende kracht van zichzelf.

De tekst van H.P. Blavatsky is ook in de commentaren volledig intact gelaten. Gomes legt dat uit in het hoofdstuk: 'A note on the Text'.

H.P. Blavatsky zegt dat het boek van Dzyan het eerste deel is van de Commentaren op de zeven geheime folios van *Kiu-te* (*Gyud-sde*). De exoterische delen van *Gyud-sde*, ofwel tantra, kunnen in elk Gelugpa-klooster gevonden worden. Maar de Commentaren die deel uitmaken van de esoterische leringen, worden apart gehouden onder toezicht van de Panchen Lama van Tibet. Mme Blavatsky kwam in aanraking met deze leringen tijdens haar verblijf in 1868 bij haar leraar in wat toen bekend stond als 'Little Tibet' en nu als Ladakh.

Al meer dan een eeuw wordt *De Geheime Leer* benaderd als een studieboek.

De inhoud is meerdere malen geanalyseerd en gecatalogiseerd. Al in *Isis Ontsluierd* en later in de *Bowen Brochure* stelt Mme Blavatsky voor om eerst uit te gaan van het universele hele beeld. Zie eerst het hele beeld, begrijp de context en maak je dan pas zorgen over de details, want daar ligt het gevaar van interpretatie. Als je de diepste geheimen van de Natuur wilt onderzoeken moet je de nauwe begrenzing van het verstand transcenderen en je bewustzijn overbrengen naar de noumenale gebieden en de sfeer van de oorspronkelijke oorzaken. Om dat te bereiken moet je sluimerende vermogens ontwikkelen.

Gomes schrijft dat hij dat in gedachten had toen hij het commentaar selecteerde en aan de Stanza's toevoegde om sommige begrippen en uitdrukkingen te verhelderen en de lezer zo min mogelijk af te leiden. De Stanza's krijgen dan meer een centrale rol en geven de gelegenheid de scheppingsmythe te ondergaan als een flits in de eeuwigheid.

De hoofdstukken over de functie van symbolische voorstellingen geven de sleutels tot de gecodeerde mys-

terietaal van de ingewijden die in de Stanza's wordt gebruikt.

Door het gebruik van vele bronnen wordt de techniek van 'hetzelfde gaan zien op verschillende manieren' geïllustreerd. Als Gomes daar wat aan toevoegt staat het tussen haakjes. In de Index van dit boek wordt de vocabulaire van Mme Blavatsky, die soms termen uit verschillende talen voor dezelfde begrippen gebruikt, nader uitgelegd.

Michael Gomes verwijst hen die meer willen weten naar de oorspronkelijke uitgave van *De Geheime Leer* uit 1888.

Voor een eerste kennismaking met *De Geheime Leer* is deze verkorte uitgave een uitkomst.

Het geeft een direct inzicht in het evolutionaire verloop van de Stanza's.

De 'kenners en bestudeerders' van *De Geheime Leer* zien eerst de essenties van de Stanza's en kunnen daarna ingaan op de uitgebreide tekst daaromheen, in de originele uitgave van 1888 en in de vertalingen van die uitgave.

FvI